

Waar de klok stilstond

Het Midden-Oosten staat bijna ononderbroken in het brandpunt van de belangstelling: er gaat geen dag voorbij of er roert wat in één of andere grotere of kleinere staat van het Arabisch schiereiland. Is deze onrust te wijten aan het feit, dat bijna 1/4 van de wereldproductie aan aardolie in deze gebieden wordt aangetroffen?... Van alle staten op dit schiereiland is Saoedi-Arabië (hoofdstad Riyad) het grootst. Daarnaast tellen wij nog een aantal kleinere, maar niet minder belangrijke staatjes, vooral langs de Perzische Golf: Koeweit, Katar, Bahrein, en de Bestandskust, waar in 1950 te Aboe Dhabi rijke aardolielagen werden ontdekt. In al deze staatjes heeft de aardolie belangrijke verschuivingen op economisch gebied teweeggebracht.

In het uiterste zuiden van het

schiereiland treft men nog staatjes aan, waar de eeuwenoude tradities standhielden, al kwamen ze door hun ligging met andere werelden in contact: de grote zeevaartroutes van Indië naar de Middellandse Zee voeren inderdaad langsheen Oman, Hadramaut, Aden en Jemen. Deze laatste staat kwam einde 1962 in het nieuws door zijn revolutie. Jemen is met zijn 190 000 km² de derde staat van het schiereiland; hij is tevens een der dichtstbevolkte. Overwegend bergland met toppen die de 3000 m overschrijden, geniet Jemen van tamelijk veel neerslag, waardoor landbouw kan worden beoefend. Reeds vóór de komst van Mohammed hadden zich hier volksstammen gevestigd en gehandhaafd, in tegenstelling met de andere bewoners van het Arabische schiereiland, die tot nomadisme werden genoopt.

De Jemenieten slaagden er zelfs in bepaalde teelten, zoals koffie (de havenstad Mocha voert mokkakoffie uit), fruit en graan te exporteren. Hoewel recente onderzoeken hebben uitgewezen, dat de bodem naast aardolie ook steenkool, uranium, ijzererts en andere mineralen bevat, toch bleef de bevolking armoedig, vooral omdat men er niet aan dacht deze rijke bronnen te exploiteren. Hierin ligt wellicht de oorzaak, dat de Imam, de despotische leider, in 1962 had af te rekenen met een opstand.

In de buurt van Jemen ligt de havenstad Aden, een Britse kroonkolonie, die de toegang tot de Rode Zee beheerst en in zekere opzichten met andere Britse steunpunten, zoals Gibraltar en Hongkong te vergelijken is. In deze stad krioelen trouwens ook allerlei rassen en volkeren: men treft er naast Arabieren ook Indiërs, Afrikanen en Europeanen aan, die er meestal van in- en uitvoerhandel leven. Deze havenstad mag men

Bestandskust

Hadramaut

niet verwarren met het Britse protectoraat Aden, een belangrijk deel van het Arabische schiereiland, dat tientallen sultanaten omvat, waarvan die van Hadramaut de grootste zijn. Dit oude wierookland bestaat voor een groot deel uit een plateau, doorsneden met wadi's, waar een weelderige plantengroei heerst. In de wadi's leven de meeste bewoners die aan landbouw doen. Net zoals in de overige Arabische landen speelt de irrigatie hier een belangrijke rol. Lastdieren helpen het water uit de putten en de ondergrondse kanalen ophalen. Dit is het land van de duizend-en-één-nacht, maar de bevolking woont er in lelijke hoge gebouwen (25 tot 30 m!) met rechthoekige vensters, die ons aan westerse wolkenkrabbers doen denken. Het bouw materiaal bestaat hoofdzakelijk uit modder en vertoont gelijkenis met de adobe van de Pueblo-Indianen. Het sultanaat van Oman en Maskat beheerst in de uiterste zuidoostelijke hoek de toegang tot de Perzische Golf. Oman is één van de armste gebieden van het Midden-Oosten, al is men er zeker van, dat de ondergrond aardolie bevat. De sultan heeft af te rekenen met lastige stammen,

die zich in het bergachtige binnenland schuilhouden.

Ten noorden van dit sultanaat, aan de Arabische oever van de Perzische Golf, koesteren zich de zeven staatjes van de Bestandskust, vroeger de Piratenkust genoemd, omdat hier eens de zeeroverij en de slavenhandel hoogtij vierden. Deze zeven sjeikdoms tellen samen $\pm 80\,000$ inwoners, waarvan velen nog hun persoonlijke bewapening met zich meedragen. Het belangrijkste wapen is de kunstig bewerkte khanjar, een dolk, die zelfs bij knapen als een heiligdom in de lendengordel steekt. Sardienenvangst en parelvisserij zijn hier de dagelijkse activiteiten. Sedert eeuwen varen de parelvisserij een ganse zomer uit naar de rijke zandbanken van de Perzische Golf. De boten, die op galeien gelijken, voeren een massa volk mee. De eigenaars krijgen naderhand de helft van de

winst. Weldra echter mogen wij ook hier een sociaal-economische revolutie verwachten, want de ontdekking van aardolie bracht een grote verandering in het leven van de eenvoudige parelvisserij.

De staten en steden uit de duizend-en-één-nacht van het Arabische schiereiland, schitteren nog wel hier en daar in een weelderig sultanaat, maar de ontdekking van aardolie wakkerde hier de polslag van het moderne leven op brutale wijze aan: het Midden-Oosten borrelt van sociaal-economische gisting, die de ganse wereld met belangstelling en spanning gadeslaat.